

DE KLACHTENCOMMISSIE BIJ DE VAN DER HOEVEN KLINIEK, LOCATIE DE WIERDE TE UTRECHT

Beslissing van de klachtencommissie bij de Van der Hoeven Kliniek, inzake het klaagschrift van:

*, verder te noemen klager.

Het klaagschrift, gedateerd 12 januari 2022, is gericht tegen de beslissing d.d. 10 januari 2022 tot verplichte zorg, inhoudende insluiting in zijn eigen kamer.

De kliniek heeft schriftelijk gereageerd op 25 januari 2022. Klager heeft van deze reactie kennis kunnen nemen.

De klacht is behandeld ter zitting van 2 februari 2022 in het bijzijn van klager, zijn raadsman, de zorgverantwoordelijke (telefonisch) en de juridisch medewerker.

In het kader van de behandeling van deze klacht heeft de klachtencommissie kennisgenomen van de volgende informatie:

- Klaagschrift van 12 januari 2022, door de klachtencommissie ontvangen op 14 januari 2022;
- Reactie kliniek op het klaagschrift van 25 januari 2021, met als bijlagen: de mededeling van de beslissing aan klager en het zorgplan;
- Hetgeen op de zitting van 2 februari 2022 is besproken.

Het standpunt van klager

Klager is het niet eens met de maatregel dat hij is ingesloten. Men zegt dat hij wilde slaan en dat er een melding wordt gedaan bij de politie en het ministerie.

Ter zitting heeft klager toegelicht dat hij niets gezegd heeft tegen het personeel. Het meisje van het personeel zegt ook dat hij haar niet bedreigd heeft. Hij moest zijn nagels laten zien en er werd gezegd dat het een beetje korter moest. Hij is toen weggegaan. Hij heeft gewoon zijn medicatie genomen en is naar zijn kamer gegaan. Hij wilde niemand slaan. Hij heeft zijn nagels nu geknipt. Hij wil niet dat dingen van de Kijvelanden hem nu achtervolgen. Hij bepaalt zelf hoe lang hij zijn nagels wil laten groeien. Er is nu gezegd dat het iedere dag gecontroleerd gaat worden, terwijl zijn nagels niet iedere dag enorm groeien. Klager wil naar een andere kliniek want hij kan hier niet leven. Hij kan die persoon niet iedere dag onder ogen zien. Als het zo door gaat, zit hij iedere keer in de problemen. Hij wil een kort geding starten en hij wil weg hier, want hij wil dat niemand zich met zijn nagels bemoeit.

De raadsman heeft toegelicht dat klager er moeite mee heeft dat er wordt teruggekeken naar gebeurtenissen in de vorige kliniek. Wanneer men zijn nagels te lang vindt, kunnen daar afspraken over worden gemaakt. Er wordt gezegd dat hij handgebaren maakt waardoor het lijkt of hij iemand wil slaan. Hij praat echter lastig en heeft een soort wegwuifgebaar gemaakt. Het betrokken personeelslid heeft aangegeven dat klager haar niet heeft bedreigd.

Klager heeft ervaring met het buitenproportioneel escaleren van dingen. Daarom heeft hij er problemen mee dat er gelijk melding wordt gedaan, want dit heeft verstrekkende gevolgen. Hij start dan weer op nul, dus geen verloven, geen vrijheden en de opbouw naar resocialisatie komt tot stilstand. Hij zit hier om behandeling te krijgen, maar als er gelijk wordt gekeken naar de situaties in de Kijvelanden, hadden ze hem beter daar kunnen laten zitten. De bedoeling is om stappen voorwaarts te maken na de overplaatsing naar deze kliniek. Hij heeft nu de indruk dat hij verder achteruit wordt geduwd.

Het standpunt van de kliniek

Klager verblijft sinds 18 november 2021 op de afdeling Pelmolen/Longcare van De Wierde met een maatregel TBS met dwangverpleging. Hij is gediagnosticeerd met een ongespecificeerde schizofreniespectrum- of andere psychotische stoornis, een antisociale persoonlijkheidsstoornis en stoornissen in gebruik van alcohol, cocaïne en cannabis (langdurig in remissie in een gereguleerde omgeving). De persoonlijkheid van klager kenmerkt zich door impulsiviteit, krenkbaarheid, een lage frustratietolerantie, onverschilligheid, weinig empathie en achterdocht. Een factor die hierop van invloed is, is zijn beperkte (verbale) intelligentie.

Op 10 januari 2022 reageert klager erg geïrriteerd als hij door een begeleider in het bijzijn van nog een andere medewerker, wordt aangesproken op zijn lange nagels. Uitgelegd wordt dat hij met zijn nagels een ander zou kunnen beschadigen. Klager geeft aan dat hij een dergelijke aanzegging niet accepteert. Hij zegt dat hij hier niemand gaat slaan, maar even later benoemt hij dat hij om die reden in een vorige TBS kliniek mensen heeft geslagen. Dit wordt door de medewerkers ervaren als een verkapt dreigement. In de gesprekken hierna lijkt hij bereid te zijn de veiligheid naar medewerkers toe te zeggen, maar na verloop van tijd blijft hij volharden in zijn weigering zijn nagels te knippen en neemt zijn boosheid toe. Als klager na een gesprek wegloopt van zijn begeleiders zegt hij dat hij 'dan maar iets moet doen om weg te komen'. Vervolgens loopt hij dreigend op de begeleider af die hem had aangesproken. Klager maakt aanstalten het kantoor van het behandelingsteam in te lopen en maakt met zijn vuist een slaande beweging naar eerdergenoemde begeleider. Hierop wordt hij gesommeerd te vertrekken en naar zijn kamer te gaan. Als hij daar bijna is, draait hij zich om naar de begeleiders die hem gevolgd zijn en heft hij zijn vuist wederom en loopt hij op één medewerker af. De aanwezige collega kan tussenbeide komen en duwt klager rustig weg. Klager loopt vervolgens naar zijn kamer en laat zich insluiten. Gelet op het voorgaande is in de avond van 10 januari 2022 besloten om een beslissing verplichte zorg, inhoudende insluiting, te nemen. Deze beslissing is op 12 januari 2022 uitgereikt. Op 11 januari 2022 wordt het incident van de dag daarvoor met klager meerdere keren besproken. In het gesprek wordt aangegeven dat de medewerkers zijn gedrag als dreigend en onveilig hebben ervaren. Klager geeft aan dat hij de begeleider niet wilde slaan, maar dat hij een 'wegwuijfebaar' maakte. Teruggegeven wordt dat dit op basis van wat anderen hebben waargenomen, niet aannemelijk wordt geacht. Klager geeft aan dat hij zijn excuses wil aanbieden aan de betrokken begeleider. Hierna vindt er een herstelgesprek plaats en na dit gesprek kan klager aan het begin van de middag worden uitgesloten.

Met betrekking tot de melding bijzonder voorval en de melding bij de politie is de kliniek van mening dat de klachtencommissie zich in deze onbevoegd dient te verklaren, omdat deze klachten niet gaan over nakoming van een verplichting die in artikel 10:3 Wvvgz wordt genoemd.

Ter zitting heeft de zorgverantwoordelijke nog toegelicht dat er in het begin een goede start was met klager, en dat is er nog steeds. Er is alleen gemerkt dat als het aankomt op het knippen van zijn nagels, klager dit heel erg moeilijk vindt. Hij zegt dat zijn nagels van hem zijn en dat men daar vanaf moet blijven. Dat is begrijpelijk en er is ook niet buitengewoon dwangmatig ingezet op het knippen van de nagels. Er is alleen gezegd dat er in het verleden dingen zijn voorgevallen waarbij er schade is ontstaan door zijn lange nagels, en dat de kliniek hier afspraken met hem over wil maken, net als in de Kijvelanden. Op 10 januari 2022 reageerde hij daar heel heftig op, dus echt ander gedrag dan dat de kliniek van hem gewend was.

Er is vervolgens melding gedaan van dit incident bij het ministerie en bij de politie. Er wordt niet standaard een melding bij de politie gedaan. Hier is een beslisboom voor en dit wordt per incident bekeken. In dit geval was de situatie dermate dreigend en gericht op de groepsleiding dat het meldenswaardig was. Er is geen aangifte gedaan. Klager is ook niet op nul gezet. Zijn verlofmachtiging loopt ook nog steeds, want dit wordt alleen stopgezet bij een aangifte. Een aangifte heeft veel verderstrekkende gevolgen. In klagers geval kan het verlof gewoon weer worden opgestart, zodra het weer beter gaat. Bij nieuwe patiënten wordt sowieso altijd eerst een periode van drie maanden aangekeken hoe de start in de kliniek verloopt, voordat het verlof wordt opgestart. Klager verblijft hier nu bijna drie maanden, dus zijn situatie zal binnenkort worden bekeken.

De beoordeling

Wettelijk kader

Op grond van artikel 10:3 Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz) kan een schriftelijk gemotiveerde klacht ingediend worden bij de klachtencommissie over een daar genoemde beslissing of niet nakoming van een verplichting. De beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van artikel 9:6 lid 2 Wvvgz valt onder artikel 10:3 Wvvgz, waardoor de klachtencommissie bevoegd is om een oordeel over de klacht te geven.

Voor zover de klacht ook gericht is tegen het doen van de melding bij het ministerie en de politie, is er geen sprake van een in artikel 10:3 Wvvgz genoemde beslissing, en is de klachtencommissie niet bevoegd daar een oordeel over te geven.

Artikel 9:5 Wvvgz bepaalt dat de behandeling van betrokkene slechts plaatsvindt:

- a. voor zover deze is voorzien in het zorgplan,
- b. indien het overleg over het zorgplan tot overeenstemming heeft geleid, en
- c. indien de betrokkene of de vertegenwoordiger zich niet tegen behandeling verzet.

Op grond van artikel 9:6 lid 1 Wvvgz kan indien niet voldaan is aan artikel 9:5 onderdelen b en c, niettemin behandeling plaatsvinden:

- a. Voor zover aannemelijk is dat zonder die behandeling het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen, of
- b. Voor zover dit volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene binnen de accommodatie doet veroorzaken, af te wenden.

Lid 2 bepaalt dat behandeling overeenkomstig het eerste lid plaatsvindt krachtens een schriftelijke en gemotiveerde beslissing van de zorgverantwoordelijke.

Vaststelling

De klachtencommissie stelt vast dat er op 10 januari 2022 een beslissing is genomen om aan klager verplichte zorg te verlenen, bestaande uit insluiting in de eigen kamer. Deze mogelijkheid is opgenomen in het zorgplan. Het duurt zo lang als nodig en zo kort als mogelijk. Deze beslissing is genomen nadat klager de groepsleiding heeft bedreigd toen hij werd aangesproken op zijn lange nagels. Er werd tegen klager gezegd dat hij met zijn nagels een ander zou kunnen beschadigen. Klager geeft aan dat hij een dergelijke aanzegging niet accepteert. Hij zegt dat hij hier niemand gaat slaan, maar dat hij om die reden wel in een vorige TBS kliniek mensen heeft geslagen. Dit wordt door medewerkers ervaren als een verkapt dreigement. Hij blijft volharden in zijn weigering zijn nagels te knippen en de boosheid neemt zichtbaar toe. In een gesprek loopt hij weg van de begeleiders en zegt 'dan maar iets te moeten doen om weg te komen'. Hij loopt dreigend op de begeleider af en maakt met zijn vuist een slaande beweging. Hij wordt gesommeerd naar zijn kamer te gaan. Daar draait hij zich om en loopt weer naar de begeleider en heft zijn vuist. Een medewerker komt tussenbeide en duwt hem rustig weg, waarna hij naar zijn kamer loopt en zich laat insluiten. De medewerkers hebben zijn gedrag als dreigend en onveilig ervaren. Op 11 januari 2022 worden er meerdere gesprekken met klager gevoerd. Klager zegt dat hij een wegwijsgevaar heeft gemaakt en dat hij de begeleider niet wilde slaan. Er heeft een herstelgesprek plaatsgevonden en hij is aan het begin van de middag uitgesloten. Kennelijk is de beslissing uitgereikt op 12 januari 2022.

Oordeel

De klachtencommissie dient te toetsen of de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg/dwangbehandeling voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. De klachtencommissie moet derhalve toetsen hoe het proces van de totstandkoming van deze beslissing is verlopen, of voldoende is onderbouwd dat deze beslissing tot dwangbehandeling noodzakelijk is, of voldoende is gekeken naar eventuele andere mogelijkheden en welk doel met de beslissing wordt beoogd.

De klachtencommissie overweegt als volgt. De heftige reactie van klager op 10 januari 2022 wanneer hij wordt aangesproken op zijn lange nagels, is wezenlijk anders dan zijn gedrag op andere momenten. Zoals door de kliniek is aangegeven, is er juist sprake van een goede start met klager. Zijn dreigende opmerkingen en het feit dat hij tot twee keer toe dreigend op een groepsleider is afgelopen met een gebalde vuist en een slaande beweging maakt, is als dreigend en onveilig ervaren. Klager zegt de volgende dag dat hij niemand wilde slaan, maar alleen een wegwijsgebaar heeft gemaakt. Gelet op de

hele situatie is dit niet heel aannemelijk, en in ieder geval niet zo ervaren door de betrokken groepsleiders. Om klager op dat moment verplicht in zijn kamer in te sluiten, is volgens de klachtencommissie dan ook niet in strijd met de wet, dan wel onredelijk of onbillijk. De beslissing voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. Bovendien is de maatregel ook snel weer opgeheven, nadat er op 11 januari 2022 een herstelgesprek heeft plaatsgevonden. Inmiddels zijn er ook afspraken gemaakt over het knippen van de nagels. De klacht is naar het oordeel van de klachtencommissie ongegrond.

Terzijde merkt de klachtencommissie op dat het aanbeveling verdient om de schriftelijke mededeling onverwijld uit te reiken. Hoewel er in de wet niet is bepaald op welk moment dit dient te gebeuren, is het wenselijk en zinvol om dit onverwijld te doen, en in ieder geval nog gedurende de maatregel. Klager heeft nu de schriftelijke mededeling pas gekregen, nadat de maatregel al was opgeheven, terwijl daarin nu juist ook staat hoe er bijvoorbeeld een klacht kan worden ingediend of bijstand van de PVP kan worden verzocht.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht ongegrond.

Aldus gedaan door de voorzitter en twee leden van de klachtencommissie, bijgestaan door de secretaris en ondertekend door de voorzitter en de secretaris, op 23 februari 2022.

De secretaris

De voorzitter

Op grond van artikel 10:7 Wvoggz kan betrokkene, de vertegenwoordigen, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de verzoeker is meegedeeld. De rechter kan de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen op grond van artikel 10:9 Wvoggz.

Datum verzending afschrift:

Voor kopie conform: